

УДК 336.71.(078)

ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Сучасний швидкий розвиток економічних процесів сприяє появі загроз, пов'язаних з формуванням незаконних фінансових ресурсів. Протидіяти появі таких фактів, усунути або зменшити потенційні ризики, стане можливим при вдосконаленні системи фінансового моніторингу.

Дослідження процесів оптимізації управління фінансовою безпекою підприємств та ризиками банківських установ в системі фінансового моніторингу знайшли відображення в наукових публікаціях таких учених-економістів, як [1-4]: Бланк І. А., Коттке К., Варналій З. С., Мокій А. І. та інших.

Формування системи ризик-менеджменту на підприємстві є необхідною умовою його ефективної діяльності, яка має ґрунтуватися на наступному: формулюванні мети управління ризиками; усвідомленні прийняття ризиків; незалежності багаторівневого ієрархічного управління ризиком; незалежності при управлінні окремим ризиком; врахуванні фактору часу при управлінні ризиками; об'єктивності, точності, достовірності та надійності інформації; мінімізації величини можливих ризикових подій та ступеня їх впливу; особистій відповідальності кожного учасника ризик-менеджменту.

При аналізі проблеми оцінки ризиків, пов'язаних з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванні тероризму при здійсненні банківськими установами переказів коштів, слід акцентувати увагу на аналізі взаємодії Державного комітету з фінансового моніторингу та банківських установ України [5; 6, с. 174]. Отже, при підтвердженні факту участі банку у невиконанні, або неналежному виконанні вимог щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів до нього може бути застосовано штраф, або за рішенням суду

обмеження, тимчасове припинення дії та позбавлення ліцензії чи іншого спеціального дозволу на право провадження певних видів діяльності в порядку, встановленому законодавством.

При вирішенні фінансових питань актуальною стає тенденція зростання кількості випадків використання банківського сектору економіки для «відмивання» доходів від незаконної діяльності. Вирішення проблеми слід розглядати крізь призму організаційно-правових механізмів управління ризиками в банківській діяльності в площині оптимізаційних заходів формування ефективної системи фінансового моніторингу в банку [7, с. 128]. У сучасній економічній науці та сфері прикладного застосування проблематика протидії та запобіганню легалізації коштів, збутих злочинним шляхом, відіграє надзвичайну роль. Питання ідентифікації клієнтів і змісту їх бізнесу, систематизації та адекватності джерел грошових надходжень, аналізу, кількісної та якісної оцінки, а також управління ризиками в системі фінансового моніторингу посідають одне з чільних місць, як на рівні теоретичної літератури та наукових досліджень, так і в системі економічної освіти.

Досліджено, що вагома роль при здійсненні операцій фінансового моніторингу належить банківським установам, які виступають найбільш організованими фінансовими посередниками. Фінансовий моніторинг є складовою частиною запобігання та протидії відмиванню доходів, отриманих нелегальним шляхом. Вдосконалити процес внутрішнього фінансового моніторингу банківської установи можна на засадах реалізації ризик-орієнтованого підходу при оцінці ризику клієнтів [8, с. 332].

Концептуальні засади оптимізації фінансового моніторингу спрямовані на формалізацію найбільш оптимальних механізмів запобігання проникненню «брудних» коштів з метою координування банківської діяльності в руслі максимальної ефективності [7, с. 128].

Таким чином, фінансовий моніторинг повинен враховувати фактори ризику і функціонувати на прогнозі і попередженні небезпечних явищ в діяльності банківських установ. Реалізація запропонованих рекомендацій щодо вдосконалення процесу внутрішнього фінансового моніторингу на засадах реалізації ризик-орієнтованого підходу з застосуванням процесу здійснення ризик-орієнтованого нагляду, дозволить зменшити ризики банківських операцій та підвищити ефективність безпосередньо фінансового моніторингу.

Література:

1. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. - 2-е изд., стер. - К. : Эльга, 2009. - 776 с. 2. Коттке К. Грязные деньги - как с ними борются. - Минск : Дело и Сервис. - 2005. - 688 с. 3. Варналій З. С. Основи підприємництва. – К. : Знання-Прес. – 2002. – 239 с. 4. Мокій А. І. Зовнішньоекономічні чинники безпеки розвитку в умовах євроінтеграції / А. І. Мокій, Ю. В. Полякова, Р.-Д. А. Кучер // Причорноморські економічні студії. - 2016. - Вип. 5. - С. 30-34. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016. 5. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» № 2664-III від 12.07.2001 р., із змінами. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>. 6. Леонов С. В., Куришко О. О. Ризики в системі «Банк-клієнт» при здійсненні фінансового моніторингу. Вісник СумДУ. Серія «Економіка» №1, том 2. – Суми: СумДУ. – 2010. – С. 173 - 181. 7. Діденко С. В. Оптимізація управління ризиками в системі фінансового моніторингу банку. Вісник університету банківської справи Національного банку України № 3, грудень 2008. – Черкаси: ЧІБСУБС. - С. 128 - 131. 8. Дзедзик І. Б. Аналіз інформаційних потоків, при здійсненні банками фінансового моніторингу операцій / І. Б Дзедзик // Економічний форум : науковий журнал / Луцький національний технічний університет. - 2011 –№3. - С.332.